

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Говорова С.С.

студентка;

Жарковська І.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди*

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІТНЕС-ДИСКУРСУ

Англійськомовний фітнес-дискурс (далі – АФД) – це різновид спортивного дискурсу, мовні й мовленнєві особливості якого вже значною мірою досліджені у працях українських та зарубіжних учених (І.Є. Дубчак, І.Г. Кожевнікова, Ю.Б. Пікулева, О.А. Панкратова, К.В. Снятков, Л.О. Комлева, О.Г. Малишева, Б.А. Зільберт, П. Істрате, С.В. Шарафутдінова та ін.), однак особливості комунікації під час занять фітнесом лише нещодавно стали об'єктом дослідження українських та зарубіжних учених.

АФД, як і спортивний дискурс взагалі, відноситься до інституційних дискурсів (А. Мейр, С. Фляйшман, Дж. Уілсон, Т.Р. Ананко, О.В. Кудоярова, О.Й. Шейгал, М.Ю. Олешков, В.І. Карасик), як результат соціальної практики індивідів (Н. Фейрклоу, М. Халлідей, Т. ван Дейк, В.І. Карасик). Спортивний дискурс – багатоплановий і багаторівневий комунікативний конструкт, що відбиває комунікативні наміри суб'єктів спорту – спортсменів, тренерів, суддів змагань, адміністраторів спорту, уболівальників як реальних (глядачів спортивних змагань у реальних умовах спортивної події), так і віртуальних (телеглядачів і радіослухачів, що одержують візуальну й аудіальну інформацію про спортивну подію за допомогою телебачення й радіо), а також спортивних коментаторів, що деталізують для вболівальників інформацію про спортивну подію [1, с. 2].

Спортивний дискурс характеризується цілою системою конститутивних ознак, у центрі яких розташовується

інституціональність як базова конститутивна ознака, що відбиває зв'язок спорту із соціальними інститутами. Спортивне дискурсорозгортання відбувається між учасниками спортивного процесу або події, тобто комунікантами – суб'єктами спорту, які проявляють себе як групи мовних особистостей, які по-різному вербалізують свої комунікативні наміри [2, с. 152].

Спортивний дискурс реалізується також в мовних жанрах, що виникають у місцях зіткнення спортивного і якого-небудь іншого дискурсу. Позначимо деякі з них: в області накладення спортивного та педагогічного – тренування, гра або виступ; спортивного та медичного – лікування та надання медикаментозної підтримки спортсменам; спортивного і ділового – контракт між тренером або спортсменом і адміністративними органами; спортивного і рекламного – контракт спортсмена з фірмою, причому такою, що не обов'язково спеціалізується на спорті; спортивного і юридичного – різного роду договори, угоди й контракти тощо. Учасники (агенти) спортивного дискурсу представляють собою групи з розгалуженою спеціалізацією та системою ієрархії її членів. Розгалуженою спеціалізацією основної групи учасників (спортсмен-тренер-суддя) є наявність великої кількості різних видів спорту. У мовному відношенні всі етапи підготовки, дробові її частини, елементи виступу та тактики поведіння, представлені багатою й різноманітною лексикою, термінологією (вузькою та спеціальною), фразеологічними зворотами, широко застосовуються стилістичні прийоми. Кожен з видів спорту використовує лексику, властиву лише йому, але, можна також спостерігати явище часткового злиття спеціальної лексики у схожих видах спорту. Водночас, слід зауважити, що далеко не завжди спільне для декількох видів спорту слово має одне й те саме значення [3, с. 48-49].

Одним з різновидів спортивного дискурсу є фітнес-дискурс. Фітнес-дискурс являє собою комунікативну діяльність людей у процесі занять фітнесом, (який представлений великою кількістю підвидів, таких, як йога, пілатес, аеробіка, стретчінг та ін.) й спілкування на фітнес-тематику за межами фітнес-клубу.

Англомовний фітнес дискурс – це самостійний та відносно м'який вид інституційного дискурсу, який представляє собою різновид соціальної практики представників англійськомовної культури, є підвидом спортивного дискурсу і має свої комунікативні, когнітивні та прагматичні характеристики.

Фітнес-дискурс реалізується за допомогою таких стратегій: інформативно-навчальної, фактичної, директивної, мотиваційно-заохочувальної, організаційної, оцінної, контролюючої та сугестивної, що виражають цілі й інтенції досліджуваного дискурсу та втілюються у низці тактик (пояснення, переконання, аргументування, рекомендації, коментування, застереження, повчання, мотивування власним прикладом, розпорядження, заохочення тощо). Провідне місце у ДФЗ посідають інформативно-навчальна та мотиваційно-заохочувальна стратегії, що дозволяє віднести досліджуваний тип дискурсу до інформативно-мотиваційних дискурсів [4, с. 5].

Білоус І.М. у своїй роботі виділяє таку макротему АФД, як «Фізичні вправи та їх виконання». Лексичне наповнення фітнес-дискурсу має певні особливості. Дуже часто використовуються терміни, які позначають різні етапи тренування. Їх можна поділити на такі групи:

– терміни на позначення навантаження, що допомагає учаснику дискурсу зрозуміти фізіологічну складову певного етапу тренування: *progressive resistance exercise, pre-exhaustion, warm-up, total body workout, etc.*

*"The **warm-up** should be well-rounded but have a bit more emphasis on the body parts you use in the main **workout**".*

*"**Progressive resistance exercises** in weight-training are generally based on the repetition maximum".*

*"**The pre-exhaustion (PE)** system in resistance training is largely used by athletes and practitioners with the goal of enhancing muscular adaptations".*

Зрозуміло, що до частотної лексики фітнес-дискурсу можна віднести назви вправ. Очікується, що учасники фітнес дискурсу розуміють, що саме вони повинні робити саме за назвою вправи, без детального її опису. До таких лексичних одиниць відносимо наступні: *stretching, half squats, back squats, sit-ups, windmills, military press, foetal stretch, etc.*

*icing and **stretching** can help speed recovery.*

*This test measures the strength of your upper body, abdominal muscles, and lower body by doing **sit-ups, push-ups, leg extensions** (on a weight machine), and so on.*

*Learn why doing **half squats** could actually help you add more leg mass, boost your back squat, and strengthen your Olympic lifts [5, с. 9];*

Важливою лексичною групою вважаємо одиниці на позначення різноманітних кроків, а саме: *marching/walking, jumping jacks, step, step*

touch, double step touch, basic Right, toe tap, knee up, heel touch, kick, cross, mambo etc.

*Just do **jumping jacks**, jump rope, or run in place with high knees for ten seconds between exercises.*

*Gradually increase the number of sets and jumps per set while decreasing the time you spend **marching**.*

*Here are six ways to do **toe taps**, whether you're looking for standing or floor exercises.*

*Generally speaking, you'll perform standing toe taps during **warmups**, conditioning drills for sports like soccer, between sets when lifting weights, or as part of a cardio class. [5, с. 240].*

Отже, ми можемо зробити висновок про те, англomовний спортивний дискурс становить собою комунікативну діяльність людей у процесі занять спортом, що представлений великою кількістю специфічних особливостей. Аналіз типологічних особливостей англomовного спортивного дискурсу засвідчив, що мова його учасників характеризується багатою і специфічною саме для цього типа дискурсу лексикою, термінологією.

Список використаних джерел:

1. Григорьева В.С. Дискурс как элемент коммуникативного процесса: прагматингвистический и когнитивный аспекты: монография. Тамбов : Изд-во Тамб. техн. ун-та, 2007. 288 с.

2. Зильберт А. Б. Существует ли спортивный дискурс? *Материалы IX страховских чтений*. Изд-во Саратов. педагогич. ин-та СГУ, Саратов, 2000.

3. Білоус І.М. Методика дослідження англійськомовного фітнес-дискурсу. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/18917/1/%D0%86.%D0%9C.%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%83%D1%81.pdf>

4. Білоус І.М. Когнітивно-комунікативні та прагматичні особливості англійськомовного фітнес-дискурсу: автореф. дис. ... канд. філол. наук. Запоріжжя, 2015. 20 с.

5. Suzanne Schlosberg and Liz Neporent, M.A., with Tere Stouffer Drenth. Fitness for dummies 3rd edition. URL: <https://ru.scribd.com/read/213759443/Fitness-For-Dummies#>